

<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.1920>

Erkut ÇAĞLAK (Çeviren)

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara / TÜRKİYE

Citation: Akhmetshin, M. (2020). Askeri orkestra şefliği öğrencileri ile bireysel yaklaşım temelinde sonuç vadeden eğitim yöntemleri. Çev. Erkut ÇAĞLAK, *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(54), 1406-1410.

Yazar: Kıdemli Öğretim Görevlisi Marat AKHMETSHİN

Rusya Federasyonu Savunma Bakanlığı Askeri Üniversitesi, Askeri Şeflik Bölümü, Moskova / RUSYA

ASKERİ ORKESTRA ŞEFLİĞİ ÖĞRENCİLERİ İLE BİREYSEL YAKLAŞIM TEMELİNDE SONUÇ VADEDEN EĞİTİM YÖNTEMLERİ

ÖZET

Bilimsel makale; bireysel bir yaklaşım temelinde, askeri orkestra şefliği öğrencilerinin mesleki yeterliliklerini şekillendirmeyi hedefleyen eğitim yöntemlerini ortaya koymakta; eğitim faaliyetlerinin, geleceğin askeri orkestra şefleri olacak öğrencilerin başarısında önemli bir faktör olan bilişsel yeteneklerinin ve kişisel niteliklerinin gelişimini sağlayacak biçimde nasıl organize edileceğini açıklamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Askeri Bando Şefi, Orkestra Şefliği, Mesleki Yeterlilik, Bireysel Yaklaşım, Yöntemler

PROMISING METHODS OF TRAINING WITH THE CADETS OF THE MILITARY CONDUCTOR SPECIALTY BASED ON INDIVIDUAL APPROACH

ABSTRACT

In the scientific article reveals the promising methods of formation of students professional competence as the military conductor based on individual approach, described ways of organizing learning activities for future military conductors, which are an important factor in the success of learning and development of cognitive abilities and personal qualities of students.

Keywords: Military Conductor, Conducting, Professional Competence, Individual Approach, Methods

1. GİRİŞ

Askeri orkestra şefliği faaliyetlerinin yaratıcı doğasına dayanarak, bu alanın profesyonellerinin başarısı, büyük ölçüde liderin kişisel niteliklerine bağlıdır. Buna göre, bir askeri orkestra şefinin mesleki eğitim sürecinin organizasyonu ve uygulanması, bireysel bir yaklaşım temelinde planlanmalıdır.

Bireysel eğitimin temel avantajı; etkinliklerin içeriğinin, yöntemlerinin ve hızının, öğrencinin bilişsel ve yaratıcı özelliklerine tam olarak uyarlanmasına, eğitim sorunlarını çözmedeki her eylemin izlenmesine ve hem öğrencinin hem de öğretmenin aktivitelerini zamanında ayarlanmasına imkân vermesidir. Bu sayede bireysel eğitimle, askeri orkestra şefi adayı olan öğrencilerin mesleki yeterliliğinin etkili bir şekilde oluşturulması için en iyi koşullar sağlanmış olur.

1.1. Amaç

Bilimsel makalenin amacı, askeri orkestra şefliği öğrencilerinin mesleki yeterliliklerini ve öğrenme kalitesi ile öğrencilerin kendi kendine eğitim, bilişsel öğrenme, araştırma ve yaratıcılık çalışmalarında motivasyonunu artıracak, bireysel bir yaklaşım temelindeki eğitim yöntemlerini açıklamaktır.

1.2. Makalenin Ana Malzemesinin Sunumu

Öğretmen ve öğrenci arasındaki bireysel çalışmalarda, mesleki aktivitenin duygusal ve yaratıcı bileşeninin tezahürü ile şefin kişiliğinin oluşumu ve gelişimi için en uygun koşulları yaratan ilişkiler

ortaya çıkar. Bireysel çalışmalar, her öğrenciyle ayrı ayrı ilgilenen öğretmene, bilgi aktarma içeriğini ve yöntemlerini seçme konusunda büyük fırsatlar sunar.

Bireysel çalışma; eğitimsel görevlerin zorluk derecesine göre eylem yöntemlerinin belirlenmesini sağlayarak, bireysel temelde, bilişsel ve yaratıcı bir aktivite tarzının oluşumu için elverişli koşullar yaratır.

Didaktik bir bakış açısından bakıldığında bireysel yaklaşım; tutarlılığı ve her yeni seviyede etkinliği artan, pedagojik tekniklerin döngüsünü oluşturan bir dizi unsuru barındırır. Bireysel yaklaşımın unsurları şöyle sıralanabilir:

- Her bir öğrencinin kişiliği ve kişisel başarıları üzerine sistematik çalışma,
- Her bir öğrenci ile çalışırken en uygun pedagojik görevlerin yerine getirilmesi,
- Uygun öğretim yöntemlerinin seçimi ve uygulanması,
- Sonuçların analizi ve düzeltilmesi,
- Yeni pedagojik görevlerin belirlenmesi.

Eğitim sürecinin kişiselleştirilmesinde hedef; öğrencinin yeteneklerini, bilişsel ve yaratıcı ihtiyaçlarını olabildiğince dikkate alarak, öğrenci özelinde bireysel bir eğitim yörüngesi oluşturmaktır.

Bireysel eğitim, her öğrencinin kişisel potansiyelini gerçekleştirmesi için tasarlanan bir eğitim modelidir. Kişisel potansiyel; öğrencinin organizasyonel, bilişsel, yaratıcı ve diğer yeteneklerinin bütününe ifade etmektedir. “Öğrencilerin yeteneklerini tanımlama, uygulama ve geliştirme süreci, bireysel yörüngeler boyunca meydana gelen eğitim hareketleri sırasında gerçekleşir” (Khutorskoy, 2005).

Böyle bir yörüngenin oluşması, öğretmen ve öğrencinin ortak çalışmalarının sonucudur: Öğretmen bir danışman olarak öğrencinin tercih yapması için bir imkân yaratırken, öğrenci ise hedeflediği sonucu elde etmek için sarf etmeyi planladığı çabalarını, ilgi alanlarını, perspektiflerini, yetenek ve kabiliyetlerini değerlendirmelidir. Bireysel eğitim yolu; öğrencinin kişisel potansiyelini, bilişsel, yaratıcı, iletişimsel ve bireysel yeteneklerini tam olarak ortaya çıkarmak için tasarlanmıştır. Bu yeteneklerin belirlenme, oluşturulma ve geliştirilme süreci, öğrencinin bireysel eğitim yolunu izlediği sürede ilerler. Öğrenciye; ideal eğitim biçimi ve temposunu belirlemek, kişisel özelliklerine en uygun öğrenim yöntemlerini uygulamak, elde edilen sonuçları kavramak, çalışmalarında düzeltme ve değerlendirme yapmak gibi sorumluluklar verilerek, öğrencinin bireysel bir yörünge oluşturması sağlanır. Öğretmenin rolü öğrencinin rolünden daha sorumlu ve baskın olsa da, elbette, bireysel eğitim modelinde her iki tarafın inisiyatifi ile her aşamada düzenlemeler yapılabilir (Gayazov, 2010).

Öğretmenin yeterliliği ve pedagojik becerileri, bireysel bir yaklaşımın başarılı bir şekilde uygulanmasında önemli bir etkiye sahiptir. Öğretmenin öğrencilerle bireysel çalışma için psikolojik ve pedagojik niteliği, teorik ve pratik hazırlıklarının bütünlüğü, pedagojik becerilerin çok seviyeli doğası (üretkenlikten yaratıcılığa kadar) ve onların gelişme imkânları dâhil olmak üzere çok çeşitli yeterliliklere dayanmaktadır (Slastenin, Isaev, Mishchenko ve Shiyanov, 1997).

Rusya’da da benimsenen yabancı eğitim teorisi ve uygulamalarında, öğrencilerin bireysel çalışmalarını denetleyen bir öğretmen modeli, Rusçadaki anlamca en yakın karşılığı “rehber” olan “mentor” terimi ile tanımlanır. Mentorun (öğretmen) ana görevi, diyalog ve eşgüdüm yoluyla, sınıfın kendi kaderini tayin etme ve kendi kendini güdüleme yeteneğinin gelişimine dayanan bireysel büyüme için, en etkili stratejiyi geliştirmesine yardımcı olmaktır. Bir mentorun (öğretmen) bireysel çalışmadaki rolü, öğrencinin bireyselleşmesini, yaşam tarzının özelliklerini ve eğitim içeriği için çeşitli seçenekleri koordine etmektir.

Bireysel çalışma; öğrencilerin kişisel ve psikolojik özellikleri ile yaratıcı potansiyeline göre hangi tekniklerin konuya ilgiyi artıracaklarını belirlemeye ve entelektüel ve yaratıcı aktiviteyi arttırmaya yönelik kapsamlı bir hazırlığın ardından başlamalıdır. Eğitimin kişiselleştirilmesi; eğitim programının özellikleri, öğrencinin yetenekleri ve gelişim düzeyine göre eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesini içerir. Aynı zamanda öğrencilerin bireysel çalışma stili, eylemlerinin bireysel olarak benzersiz yollarını

keşfetmek ve lideri olduğu ekip üzerindeki yaratıcı etkisini geliştirmeleri bakımından son derece önemlidir.

Geleceğin askeri orkestra şeflerinin eğitim faaliyetlerini organize etmenin yollarından biri olan bireysel eğitim yöntemleri, uzmanlaşmanın yanı sıra öğrencilerin bilişsel yeteneklerinin ve kişisel niteliklerinin geliştirilmesinde önemli bir faktördür. Askeri orkestra şefliği mesleğinin özellikleriyle ilgili olarak, bağımsız, bireysel ve grup çalışması yöntemleriyle birlikte önde gelen yöntemlerden biri de yaratıcı nitelikteki yöntemlerdir. Bu yöntemler, öğrencilerin bilişsel aktivite seviyesine ve ilgi alanlarına yönelik yüksek bir bilişsel motivasyon potansiyeline sahiptir. Yaratıcı düşüncenin gelişimi, öğrencinin kişiliğinin birçok önemli niteliğinin (bilişsel motivasyon, azim, bağımsızlık, özgüven, duygusal istikrar ve işbirliği yeteneği vb.) gelişimi için son derece etkilidir.

2. BULGULAR

Bireysel yaklaşım temelinde, askeri orkestra şefliği öğrencilerinin mesleki yeterliliğini oluşturma yöntemleri; sınıf çalışmalarını düzenleme ve öğrencilerin bağımsız çalışma yönetimleri olmak üzere iki bloktan meydana gelmektedir.

2.1. Sınıf Çalışmalarını Düzenleme

Bu yöntemlerin ilk bloğu olan sınıf çalışmalarını düzenleme uygulamaları, “öğrenci-öğretmen”, “soru-cevap”, “ustalık sınıfı” (master-class), “sanal orkestra” ve “dış görüş” formatlarını içermektedir.

2.1.1. Öğrenci-Öğretmen Temelli Sınıfta Bireysel Dersler

Bu yöntemin amacı, öğrencinin şeflik becerileri ve yaratıcı potansiyelinin formülasyonu, geliştirilmesi ve iyileştirilmesidir. Yöntemin uygulanması; öğrenci tarafından üretilen figüratif ifade jestleri, yüz ifadelerinin geliştirilmesi, pantomimikler ve vücut hareketlerine hâkimiyetin kişisel ayarlamasından oluşur. Bu yöntemin en büyük dezavantajı, taklit etmektir. Ancak bu özellik, öğretmenin yeterli hazırlığı ve yüksek öğretim becerisi ile öğrencinin yaratıcı yeterliliklerini genişletmek için kullanılan bir araca dönüştürülebilir.

2.1.2. Soru-Cevap Formatında Bireysel İstişareler

Bu yöntem çok yönlüdür ve çok çeşitli pedagojik problemlerin çözümünde uygulanabilir. Hem geç gelişim gösteren öğrencilerle, hem de hızlı gelişim gösteren başarılı öğrencilerle yapılan çalışmalarda etkilidir. Bu tür istişarelerin sıklığı, öğrencinin gelişim hızı ve öz değerlendirmesiyle belirlenir. Öğretmene merak ettiği tüm soruları sorma fırsatına sahip olan öğrenci, bu sayede kafasındaki soru işaretlerini netleştirebilir ve öğrenme görevlerini daha ayrıntılı olarak anlayabilir. Bu yöntemin uygulanışında öğretmen oldukça duyarlı olmalıdır. Öğretmen, öğrencinin bilişsel aktivitesine esnek bir şekilde yanıt vererek kendisiyle daha yakın psikolojik temas kurmasına olanak sağlar.

2.1.3. Ustalık Sınıfı (Master-Class) Yöntemi

Bu yöntemde öğretmen, bir müzik eserinin özgün bir şef yorumunu oluşturmak için öğrencisine algoritmalar göstererek rehberlik eder. Bu aşamada öğrencinin görevi, herhangi bir müzik eseri için gösterilen yöntemi analiz etmek, anlamak ve özgün biçimde yeniden oluşturmaktır. Bu yöntemin görünen biçimselliğine ve tekrarlanabilir yapısına rağmen, öğrencinin neden-sonuç ilişkilerini anlama ve bunları her türlü müzik eseri çalışmalarında uygulama yeteneğini elde etmesini sağlar. Bu nedenle başlangıç sınıfı öğrencileri ile olduğu gibi, özellikle ileri sınıf şeflik öğrencileri ile yapılan daha zor müzik eserleri çalışmaları için de etkin bir yöntemdir.

2.1.4. Sanal Orkestra

Öğrenci, öğretmenin gözetiminde karşısında bir orkestra varmışçasına, piyano eşlikçileri (korrepetitör) ile bir müzik eserini yönetir. Yöntem değişikliğe tabidir ve uygulamada çeşitli etkilere sahip modern teknik eğitim araçlarından da istifade edilebilir. Öğrencinin değişen koşullara yönelik öğrenme ve araştırma görevleri yapmasına, hatalara odaklanmasına ve sürdürülebilir pratik yönetme becerileri oluşturmaya olanak sağlar.

2.1.5. Dış Görüş

Bu yöntemde öğrencinin şeflik yaptığı bir eğitim oturumunun video görüntüsü kaydedilir. Öğrenci daha sonra öğretmenle birlikte onu izleyip analiz ederek eksikliklerini ve hatalarını düzeltir. Yöntem, yansıma hedeflerini takip eder. Benlik saygısı ve özeleştirici becerileri yeterli seviyeye ulaşan öğrenci, orkestrayı “duyma” becerisini geliştirmeye odaklanır.

2.2. Öğrencilerin Bağımsız Çalışma Yönetimi

Askeri orkestra şefliği öğrencilerinin mesleki yeterliliklerinin oluşumunu kişiselleştirmek için ikinci yöntem bloğu, öğrencilerin bağımsız çalışma yönetimlerini kapsar. Bu blok, ders dışı aktiviteler çerçevesinde öğretmenin ve öğrencinin birbirini takip eden ortak eylemleridir. Bu yöntemler, “öğrencinin bağımsız çalışma planı”, “kendi kendine teorik eğitim”, “kendi kendine pratik eğitim”, “öz değerlendirme” ve “kontrol” şeklinde sıralanır.

2.2.1. Öğrencinin Bağımsız Çalışma Planı

Öğretmenin, öğrencisinin bağımsız eğitim ve bilişsel faaliyetlere hazır olup olmadığı konusundaki çalışmasına dayanır. İdeal olarak, öğrencinin bağımsız çalışma süreci, sınıf etkinliklerini organik olarak tamamlamalı ve bir tematik modülden diğerine bağlantı görevi görmelidir. Öğrencinin bağımsız çalışması, bireysel öğrenme sürecinin hızı ile belirlenir. Ancak, müfredatın tam olarak ve düzenleyici süre içinde başarılı bir şekilde yönetilmesi gerektiğinden, yavaşlama, ders dışı çalışmanın yoğunlaştırılmasıyla telafi edilmelidir. Öğrencinin bağımsız çalışma planı ve uygulanması, gerektiğinde öğretmen tarafından ayarlanabilmelidir.

2.2.2. Kendi Kendine Teorik Eğitim

Öğrencinin teorik müzik eğitimini genişletmek, müzik sanatının tarihini ve şeflik teorisini inceleyen öğrencide akıcılık elde etmek için tasarlanmıştır. Müzik-kuramsal kendi kendine eğitimin ana formu çalışmadır ve gerekirse, incelenen konuyla ilgili eğitim literatürünün irdelenmesi ve derlenmesidir. Zorunlu ve tavsiye edilen (ek) zorunlu bölümlere sahip literatür listesi öğretmen tarafından sağlanır.

2.2.3. Kendi Kendine Pratik Eğitim

Ses kayıtlarını tanıma ve analiz etme, şeflik sanatının önde gelen ustaları tarafından gerçekleştirilen müzik eserlerinin videoları, kendi çalışmalarını oluşturmak için çalışılan eserin çeşitli şef yorumlarının analizi ile ifade edilebilir. Günümüzde, görsel ve işitsel kayıtlara erişilebilme ve bu kayıtların kullanılabilme (internet dâhil) imkânı çok yüksektir. Bu da öğrencinin görsel ve işitsel kayıtlarla çalışmasını kolaylaştırır. Öğretmen, öğrencilerin çalışması için kendisinin önerdiği eserleri ve kendi orkestra şefinin yorumunu oluşturmak için en başarılı olduğunu düşündüğü çeşitli performansları seçer. Teorik ve pratik orkestra şefliği becerilerini geliştirmek adına her biri için bir soru listesi hazırlar. Bir öğrencinin kendi kendine pratik eğitiminin uygulanması; jestlerin çalışılması, figüratif ifade hareketleri, yüz ifadeleri ve pantomimik eğitimi için plastik-jimnastik ve metro-ritmik egzersizleri içeren ve genel olarak orkestra şefi duruşunun geliştirilmesini amaçlayan orkestra şefliği pratiklerini kapsar.

2.2.4. Öz Değerlendirme

Öğrencinin “öz değerlendirmesini” yaptığı bağımsız çalışma, “dış görüş” yönteminin gelişimini temsil eder ve izleyici bakış açısıyla kendisini incelemeyi, yapılan hataları analiz etmeyi ve gelecekte bu hataları önlemek için önlemler almayı amaçlar. Bu yansıma, öğretmenin; öğrencinin hazırlanmasındaki zayıflıkları teşhis etmesini, sorumluluğunu önemli ölçüde artırmasını, eğitsel ve yaratıcı faaliyetlerini optimize etmesini sağlar.

2.2.5. Kontrol

Öğretmen tarafından yürütülen bir süreçtir. Öğrencinin bağımsız çalışma etkinliğinin izlenmesi öğretmen tarafından gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencinin uyguladığı bağımsız çalışma planının ilerlemesini takip etmek ve müfredatın uygulanmasında ayarlamalar yapmak suretiyle, öğrencinin ders dışı faaliyetlerinin yoğunluğu ve hacminde değişiklikler yapar. Kontrolün sonuçları, öğretmen tarafından; öğrencinin eğitim, bilişsel ve yaratıcı çalışma motivasyonunu arttırmak, ders anlatma biçimlerini ve yöntemlerini seçmek, eğitim faaliyetlerinin organizasyonu ve içeriğini belirlemek için kullanılır.

Sürekli bir komplikasyon ve eğitim materyali hacminde artış üzerine inşa edilen “öğrenci ile bireysel çalışma programlarının” önemli sınırlamaları olduğu açıktır. Özellikle, aşırı yüke neden olmadan, belirli bir program geliştirmek mümkündür. Yaratıcılık yeteneklerin oluşumu, yalnızca kişinin yaratıcılık gerektiren süreçlere dâhil edilmesi yoluyla gerçekleştirildiğinden; bu yeteneklerinin daha da geliştirilmesi için öğrencinin, araştırma çalışmalarının bir parçası olarak katılımı sağlanmalıdır. Araştırma faaliyeti, biçimselliğini hariç tutan daha yüksek düzeyde sistematik bilgi sağlar.

3. SONUÇ

Böylece, bireysel bir yaklaşım temelinde orkestra şefliği öğrencileri ile yürütülen eğitim yöntemlerinin optimizasyonu, öğrencilerin mesleki yeterliliklerini geliştirme kalitesi ile kendi kendine eğitim, bilişsel öğrenme, araştırma ve yaratıcılık çalışmalarında öğrencilerin motivasyonunu önemli ölçüde artırabilir. Bu yöntemlerin başarılı bir şekilde uygulanması, öğretim personelinin psikolojik ve pedagojik becerilerinin geliştirilmesini, eğitim sürecinin organizasyonunun kuram ve uygulama pratiğinin geliştirilmesindeki modern eğilimlere sıkı bir şekilde uymasını gerektirir.

KAYNAKLAR

GAYAZOV, A.S. (2010). Bireysel eğitim yörüngeleri ve bireysel bir eğitim rotası. Rusya eğitim akademisi web sitesinden erişilmiştir.

SLASTENİN, V. A., ISAEV, I. F., MISHCHENKO, A. I. & SHIYANOV, E. N. (1997). Pedagojik eğitim kurumları öğrencileri için ders kitabı. M.: School-Press, s.512.

KHUTORSKOY, A.V. (2005). *Kişilik odaklı öğrenme metodolojisi*. Herkese farklı şekilde nasıl öğretilir? Öğretmen için bir el kitabı. - E: Vladoş-Press Yayınevi, s.383.

A.C. Гаязов: Индивидуальные образовательные траектории и индивидуальный образовательный маршрут. / Статья опубликована на сайте РОССИЙСКОЙ АКАДЕМИИ ОБРАЗОВАНИЯ, 2010

В.А.Сластенин, И.Ф.Исаев, А.И.Мищенко, Е.Н.Шиянов. ПЕДАГОГИКА: Учебное пособие для студентов педагогических учебных заведений / — М.: Школа-Пресс, 1997. — 512 с.

А.В. Хуторской Методика личностно-ориентированного обучения. Как обучать всех по-разному?: Пособие для учителя. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2005. 383 с